

รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

โครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด
บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

โดย

นางสาวชยุดา จงอ่อนกลาง รหัสนักศึกษา 6240308108

นางสาวทิพย์ประภา ปลั่งกลาง รหัสนักศึกษา 6240308115

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

พ.ศ.2565

รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

โครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด
บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

โดย

นางสาวชยุดา จงอ่อนกลาง รหัสนักศึกษา 6240308108

นางสาวทิพย์ประภา ปลั่งกลาง รหัสนักศึกษา 6240308115

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

พ.ศ.2565

กิตติกรรมประกาศ

โครงการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากอาจารย์จันทร์เพ็ญ เกตุสำโรง ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้คำปรึกษาแนะนำในด้านวิชาการ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ผู้จัดทำโครงการขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นางสาวฉวีวรรณ แป้วกระโทก นางสาวสรีระ จริยะคุณทวี นักวิชาการวัฒนธรรม ชำนาญการ นางอุไรวรรณ สุนทราศรี นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ พี่เลี้ยงที่ปรึกษาในสำนักงานวัฒนธรรม และอาจารย์สิริกิร บุญสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะแนวทาง รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำโครงการด้วยความเมตตาเป็นอย่างดี จนสำเร็จเรียบร้อย นับเป็นพระคุณอย่างสูงแก่ผู้จัดทำโครงการ

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์สาขาการพัฒนาศักยภาพเป็นอย่างสูงที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำโครงการด้วยความเมตตาเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา ที่ให้โอกาสและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอบพระคุณผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่านที่ได้ร่วมตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้จัดทำโครงการขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่สนับสนุนการศึกษา ให้ความรัก ความหวังใยขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือจนสำเร็จตามความมุ่งหมายทุกประการ คุณประโยชน์และคุณค่าที่พึงมีจากโครงการฉบับนี้ขอมอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

คณะผู้จัดทำ

ชื่อโครงการ	โครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ผู้ทำโครงการ	นางสาวชยุตา จงอ่อนกลาง และคณะ
ศิลปศาสตรบัณฑิต	สาขาการพัฒนาสังคม
ปีพ.ศ.	2566
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ	อาจารย์สิริกร บุญสังข์

บทคัดย่อ

โครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาด้านการตีมีดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 2) เป็นเผยแพร่งานหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดของบรรพบุรุษในชุมชนบ้านมะค่า ให้คงอยู่ต่อไปกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไปที่สนใจ จำนวน 20 คนมีวิธีการดำเนินโครงการ คือ 1.ประชุมวางแผนการทำโครงการผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์ 2.เสนอหัวข้อโครงการเพื่อขอความเห็นชอบในการทำโครงการแก่ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์ 3.วางแผนการลงพื้นที่เพื่อไปสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ 4.จัดทำโครงร่างของโครงการเสนอต่อผู้ควบคุมการฝึกฯ และอาจารย์นิเทศ 5. จัดทำโครงการการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการตีมีดบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 6.สรุปและประเมินผลโครงการ 7.จัดทำรายงานการดำเนินงานตามโครงการ

ผลการดำเนินโครงการ พบว่า 1. ผู้เข้าร่วมโครงการทราบข้อมูลโดยรวมเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านการตีมีดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง นครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา 2. ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถความรู้ที่ได้จากโครงการไปใช้ประโยชน์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดของบรรพบุรุษในชุมชนบ้านมะค่าให้คงอยู่ต่อไปและเป็นที่รู้จัก

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร	
1.1 ชื่อและที่ตั้งขององค์กร	1
1.2 ประวัติขององค์กร	1
1.3 วิสัยทัศน์	1
1.4 พันธกิจ	1
1.5 ยุทธศาสตร์	2
1.6 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา	2
บทที่ 2 วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	
2.1 วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	3
2.2 ผลคาดว่าจะได้รับจากการปฏิบัติงาน	3
2.3 การปฏิบัติงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ	3
2.4 สิ่งที่ได้เรียนรู้จากสถานประกอบการ	3
2.5 สิ่งที่ได้ในด้านนักศึกษาผู้ปฏิบัติงาน	4
2.6 พนักงานที่ปรึกษาและตำแหน่งพนักงานที่ปรึกษา	4
บทที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ	
3.1 ชื่อโครงการ	5
3.2 หลักการและเหตุผล	5
3.3 วัตถุประสงค์	6
3.4 กลุ่มเป้าหมาย	6
3.5 วิธีการดำเนินงาน	6
3.6 ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	7
3.7 ระยะเวลาในการจัดทำโครงการ	8
3.8 สถานที่ทำโครงการ	8
3.9 การติดตามและการประเมินผลโครงการ	8
3.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9

บทที่ 4 ผลการดำเนินโครงการ	
4.1 ปัจจัยนำเข้า	11
4.2 กระบวนการ	11
4.3 การเผยแพร่ข้อมูล	13
4.4 ผลที่เกิด	13
4.5 ผลลัพธ์	14
4.6 ปัญหาและอุปสรรค	14
4.7 การประเมินผลโครงการ	14
ภาคผนวก ก	17
ภาพกิจกรรม	17
ภาคผนวก ข	21
อ้างอิง	23

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	7
ตารางที่ 2 การติดตามและการประเมินผลโครงการ	8
ตารางที่ 3 ผลการดำเนินโครงการ	10
ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไป	14
ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานะผู้เข้าร่วมโครงการ	15
ตารางที่ 6 ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ	15
ตารางที่ 7 ด้านสถานที่/ระยะเวลา	15
ตารางที่ 8 ด้านความรู้ความเข้าใจ	16
ตารางที่ 9 ด้านการนำความรู้ไปใช้	16

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา	1
ภาพที่ 2 การลงพื้นที่สอบถามข้อมูล	18
ภาพที่ 3 ลงพื้นที่ที่เป็นโรงงานตีมีดจริงพร้อมกับมีวิทยากรอธิบาย	18
ภาพที่ 4 เป็นอีกหนึ่งขั้นตอนการหลอมเหล็กและใช้เครื่องไฮดรอลิก	19
ภาพที่ 5 ผลิตภัณฑ์ที่ทำเสร็จเรียบร้อยพร้อมวางจำหน่าย	20
ภาพที่ 6 การตลาดการจัดจำหน่ายที่หน้าโรงงานบ้านมะค่า และ วัดสมานมิตร	20

บทที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร

1.1 ชื่อองค์กร : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา

ที่อยู่ : 399 หมู่ที่ 2 ถนนเพชรมาตุคลา ตำบลมะเร็ง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์: 044 220989 โทรสาร 044 220989 กต 5

ภาพที่ 1 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา

1.2 ประวัติองค์กร

กระทรวงวัฒนธรรม ได้แยกออกมาจาก กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2545 โดยมีสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ทำงานในส่วนภูมิภาค เริ่มแรกสำนักงานได้อยู่ร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา ถึง ตุลาคม 2545 และต่อมา วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ได้ย้ายจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา ได้ไปอยู่ที่อุโบสถ วัดพระนารายณ์มหาราช และในช่วง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ได้ย้ายไปอยู่ที่สำนักงานการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 11 ต่อมา กระทรวงวัฒนธรรมได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา สร้างอาคาร โดยได้ขอสถานที่ว่างที่ติดกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 และได้สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2552 และย้ายเข้ามาทำงาน ในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบัน

1.3 วิสัยทัศน์

"เป็นองค์กรบูรณาการ นำบทบาททุนวัฒนธรรม พัฒนาและสร้างสรรค์ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่าง ยั่งยืน"

1.4 พันธกิจ

1. เติบโตทุนสถาบันหลักของชาติ สืบสานศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่งดงามของสังคมไทย
2. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นำหลักธรรมทางศาสนาสู่การปฏิบัติในการดำรงชีวิต

3. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม จิตสำนึก ค่านิยมเชิงบวก และคุณลักษณะของคนไทย ที่พร้อมปรับตัวสู่อนาคต
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์ และการจัดการองค์ความรู้ทาง วัฒนธรรม
5. การบริหารจัดการงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพมาตรฐาน

1.5 ยุทธศาสตร์

1. เสริมพลังการเกิดทุนสถาบันหลักของชาติและการสืบสานสร้างสรรค์วัฒนธรรมอย่าง ยั่งยืน
2. เสริมสร้าง และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ด้วยมิติทางวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าทาง เศรษฐกิจ
3. ปลูกจิตสำนึก และเสริมสร้าง ค่านิยมเชิงบวกสู่สังคมคุณธรรม
4. พัฒนาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และการสร้างสรรค์งาน ด้านศิลปวัฒนธรรม
5. พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมให้มีคุณภาพ มาตรฐาน

1.6 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา

1. ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้งการ ดำเนินการ ประสาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ จังหวัด
2. ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมใน เขตจังหวัดนครราชสีมา
3. ดำเนินการป้องกัน และแก้ไขการเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม โดยประสานหรือร่วมมือ กับหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน
4. จัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ในเขตพื้นที่ จังหวัด
5. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ และสภาวัฒนธรรมตำบล รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา
6. ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวง ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือตามที่ได้รับมอบหมาย
7. ปฏิบัติงานร่วมมือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับ มอบหมาย

บทที่ 2

วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

2.1 วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

2.1.1 เพื่อได้ปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการและนำทฤษฎี หลักการที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน

2.1.2 เพื่อเพิ่มทักษะสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงานและรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพระเบียบวินัยการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพและการปรับตัวเข้ากับสังคมในสถานประกอบการในการปฏิบัติงาน

2.2 ผลคาดว่าจะได้รับจากการปฏิบัติงาน

2.2.1 ได้ปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการและนำทฤษฎี หลักการที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน

2.2.2 ได้ทักษะสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงานและรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพระเบียบวินัยการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพและการปรับตัวเข้ากับสังคมในสถานประกอบการในการปฏิบัติงาน

2.3 การปฏิบัติงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ

2.3.1 การส่งแฟ้มเอกสารในแต่ละวัน ซึ่งแฟ้มจะแยกออกเป็นสีเพื่อแยกเป็นฝ่ายโดยมีห้องยุทธศาสตร์ ห้องส่งเสริมศิลปะและ วัฒนธรรม และห้องกิจการพิเศษ

2.3.2 การจัดการห้องประชุมประจำเดือน

2.3.3 ลงเลขรับหนังสือราชการ

2.3.4 คีย์ข้อมูลให้ฝ่ายต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.5 เข้าร่วมกิจกรรม

2.4 สิ่งที่ได้เรียนรู้จากสถานประกอบการ

2.4.1 ได้รู้จักตัวเองมากขึ้น เพราะได้ลองไปฝึกงานในสาขาที่เราสนใจและได้รู้ว่าชอบอะไร ไม่ชอบอะไร งานนั้น ๆ เหมาะกับบุคลิกและความถนัดของตัวเองหรือไม่

2.4.2 ได้สะสม/เก็บเกี่ยวประสบการณ์ การได้ลองผิดลองถูก ทำงานหลาย ๆ อย่าง จะทำให้เราเติบโตขึ้น มีวุฒิภาวะมากขึ้น และเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่เราเวลาที่เรากลับไปทำงานข้างนอกจริง ๆ

2.4.3 ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น การได้ลองฝึกประสบการณ์ก่อนเรียนจบ/ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ที่เราพบเจอ นอกเหนือจากการทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อน ๆ ที่มหาวิทยาลัย

การฝึกทำงานร่วมกับคนอื่นจะง่ายกว่าตอนที่เรากออกไปทำงานจริง ๆ เพราะไม่มีความกดดันหรือความเครียดที่มากเท่ากับคนที่ไม่เคยผ่านการฝึกงานมา

2.5 สิ่งที่ได้ในด้านนักศึกษาผู้ปฏิบัติงาน

2.5.1 ด้านสังคม

- 1) ได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 2) มีความรับผิดชอบต่อสังคม/วัฒนธรรม
- 3) ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรม

2.5.2 ด้านทฤษฎี

- 1) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้
- 2) การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

2.5.3 ด้านปฏิบัติ

- 1) ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ
- 2) ได้ทำงานแบบใหม่อย่างหลากหลายรูปแบบ
- 3) ความรอบคอบในการตรวจเอกสารราชการ
- 4) มีการลงพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา

ได้แก่ กิจกรรมงานรุกรราชสีมา งานสมโภชน์เมืองนครราชสีมาครบ 555 ปี งานจิตอาสาที่วัดเขาจันทร์งาม งานทำบุญครบรอบ 555 ปี (นุ่งโจง นั่งสาด ตักบาตรร่วมบุญ)

2.6 พนักงานที่ปรึกษาและตำแหน่งพนักงานที่ปรึกษา

ชื่อพนักงาน นางสาวสรีระ จริยะคุณทวี

ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

บทที่ 3

รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ

3.1 ชื่อโครงการ

การรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเมืองไทยเราได้กลายเป็นประเทศเปิดที่รับเอาความรู้และเทคโนโลยีของต่างชาติเข้ามาอย่างมากมาย ทำให้ไทยกลายเป็นประเทศที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จากผลของการรับเอาวัฒนธรรมของชาติอื่นมานี้เอง ทำให้ประเทศของเรา ชุมชนของเราถึงถึงความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นอันดี ที่เคยสืบทอดกันมาช้านาน ปัจจุบันวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของไทยเราส่วนมากจะยังคงปฏิบัติสืบทอดกันมาตามชนบทหรือตามท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ยังคงมีการสืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นอยู่ ดังนั้นการศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นของเรา จึงเป็นการสร้างไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่นเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นให้แก่ผู้ที่สนใจได้รับทราบและร่วมภูมิใจกับบุคคลในท้องถิ่นด้วย เนื่องจากบุคคลทั่วไปในท้องถิ่นของเราส่วนมากมักจะมองข้ามเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวเองเป็นส่วนมากและหันมาสนใจเกี่ยวกับเรื่องที่ห่างไกลตัวเองทำให้การพัฒนาในท้องถิ่นของไทยเราไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควรเพราะการพัฒนาไม่ค่อยต่อเนื่องจากการที่ทางกลุ่มได้เลือกทำการศึกษาภูมิปัญญาและเทคโนโลยีในท้องถิ่น นี้เพราะเห็นว่าในท้องถิ่นของเรามีสิ่งที่ควรศึกษาค้นคว้าและอนุรักษ์ไว้อย่างมากมายสมควรที่ลูกหลานในท้องถิ่นควรที่จะช่วยกันอนุรักษ์ไว้ไม่ว่าจะเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตหรือว่าขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นเราเพื่อให้สิ่งเหล่านั้นยังคงอยู่กับท้องถิ่นของเราตลอดไป ทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองก็จะทำให้คนในท้องถิ่นรักและหวงแหนในมรดกของบรรพบุรุษเราได้รักษาสืบทอดต่อกันมาด้วยความจริงใจอันจะเห็นผลให้ขนบธรรมเนียมประเพณีเหล่านั้นยังคงอยู่กับท้องถิ่นเราต่อไป

ปัจจุบันสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมายังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมภูมิปัญญาในการให้ให้ข้อมูลผู้ที่มาศึกษาเกี่ยวกับการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา การตีมีดเป็นมรดกตกทอดกันมาเมื่อ 40-50 ปีที่ผ่านมา เป็นธุรกิจครอบครัวที่ทำรายได้ให้แก่ชาวบ้านและถือเป็นภูมิปัญญาของ

คนในตำบลบ้านโพธิ์ ต่อมามีความเจริญทางเทคโนโลยีและวิถีในการดำเนินชีวิตทำให้การตีเหล็กค่อย ๆ หายไปตามอายุขัย

ด้วยเหตุนี้คณะผู้จัดทำจึงมีแนวคิดจะพัฒนาโครงการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาด้านการตีมีดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมงานหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดของบรรพบุรุษในชุมชนบ้านมะค่า ให้คงอยู่ต่อไป

3.3 วัตถุประสงค์

3.3.1 เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาด้านการตีมีดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

3.3.2 เพื่อเป็นการเผยแพร่งานหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดของบรรพบุรุษในชุมชนบ้านมะค่า ให้คงอยู่ต่อไป

3.4 กลุ่มเป้าหมาย

3.4.1 ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตีมีดบ้านมะค่า จำนวน 20 คน

3.4.2 นักปฏิบัติการพัฒนาชุมชน จำนวน 3 คน

3.5 วิธีการดำเนินงาน

3.5.1 ประชุมวางแผนการทำโครงการผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์

3.5.2 เสนอหัวข้อโครงการเพื่อขอความเห็นชอบในการทำโครงการแก่ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์

3.5.3 วางแผนการลงพื้นที่เพื่อไปสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

3.5.4 จัดทำโครงร่างของโครงการเสนอต่อผู้ควบคุมการฝึกฯ และอาจารย์นิเทศ

3.5.5 จัดทำโครงการการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3.5.6 สรุปและประเมินผลโครงการ

3.5.7 จัดทำรายงานการดำเนินงานตามโครงการ

3.6 ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

รายการ	เดือนมกราคม 2566 - เดือนมีนาคม 2566		
	มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม
ขั้นวางแผนงาน (P)			
1. การประชุมจัดทำแผนการดำเนินงานตามโครงการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	←→		
2. นำแผนการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อขออนุมัติโครงการการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	←→		
ขั้นตอนการดำเนินงาน (D)			
1. การดำเนินงานตามแผน ที่ได้กำหนด			
1.1 ลงพื้นที่กลุ่มวิสาหกิจบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	←→		
1.2 เตรียมข้อมูลด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	←→		
1.3 ออกแบบโครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด		←→	

1.4 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด และจัดอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า			
1.5 เป็นการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดบ้านมะค่า			
ขั้นสรุปและประเมินผล (C)			
1. การสรุปและประเมินผลความพึงพอใจ			
2. การจัดทำผลรายงานการดำเนินงานตามโครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา			
ขั้นปรับปรุงตามผลการประเมิน (A)			
1. นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะ มาวิเคราะห์			
2. แก้ไขข้อบกพร่องในการจัดโครงการในครั้งต่อไป			

ตารางที่ 1 ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน

3.7 ระยะเวลาในการจัดทำโครงการ

เดือนมกราคม 2566 - เดือนมีนาคม 2566

3.8 สถานที่ทำโครงการ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3.9 การติดตามและการประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือที่ใช้
เชิงปริมาณ 1.จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	1.ผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 20 คน	1.แบบฟอร์มการลงทะเบียน
เชิงคุณภาพ 1.ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และสามารถเผยแพร่ข้อมูลต่อได้	1.ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 5.00	1.แบบประเมินความพึงพอใจ

ตารางที่ 2 การติดตามและประเมินผลโครงการ

3.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจและผู้รับผิดชอบโครงการได้ทราบข้อมูลและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านการตีมีดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2.ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจและผู้รับผิดชอบโครงการสามารถเผยแพร่หัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดของบรรพบุรุษในชุมชนบ้านมะค่า ให้คงอยู่ต่อไป

บทที่ 4
ผลการดำเนินโครงการ

ในการดำเนินโครงการการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการตีมีด บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาด้านการตีมีดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 2. เพื่อเป็นการเผยแพร่งานหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดของบรรพบุรุษในชุมชนบ้านมะค่า ให้คงอยู่ต่อไปผู้จัดทำโครงการขอเสนอผลการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานดังนี้

Input	Process	Output	Outcome
<p>1. คน</p> <p>1.1 วิทยากรให้ความรู้เรื่องการตีมีด จำนวน 1 คน</p> <p>1.3 นักวิชาการวัฒนธรรมจำนวน 3 คน</p> <p>1.4 ผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 20 คน</p> <p>2. อุปกรณ์</p> <p>2.1 กล้องโทรศัพท์ จำนวน 1 เครื่อง</p> <p>2.2 คอมพิวเตอร์ จำนวน 1 เครื่อง</p>	<p>1. เตรียมข้อมูลในการทำโครงการ</p> <p>1.1 ประวัติชุมชนบ้านมะค่า</p> <p>1.2 วิสัยทัศน์ของกลุ่มการตีมีดชุมชนบ้านมะค่า</p> <p>1.3 วัตถุประสงค์ของชาวบ้านมะค่าเรื่องการตีมีด</p> <p>2. เก็บรวบรวมข้อมูล</p> <p>2.1 ความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า</p> <p>2.2 ขั้นตอนวิธีการตีมีดของชาวบ้านมะค่า</p> <p>2.3 รูปแบบการผลิต</p> <p>2.4 การตลาด</p> <p>2.5 ปัญหาและอุปสรรค</p>	<p>1. ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาต่อยอดการประกอบอาชีพ</p> <p>2. ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการ</p>	<p>1. ผู้เข้าร่วมโครงการทั่วไปที่สนใจ ได้เกิดความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนการอนุรักษ์เกี่ยวกับการตีมีดบ้านมะค่า</p> <p>2. ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถความรู้ที่ได้จากโครงการไปใช้ประโยชน์ และประชาสัมพันธ์ให้มีคนรู้จักการตีมีดมากขึ้น</p>

	3.การเผยแพร่ข้อมูล 3.1 เว็บไซต์ สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา		
--	---	--	--

ตารางที่ 3 สรุปผลการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงาน

4.1 ปัจจัยนำเข้า

4.1.1 คน

กลุ่มคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจ จำนวน 20 คน
- 2) นักวิชาการวัฒนธรรม จำนวน 3 คน

4.1.2 อุปกรณ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีดังต่อไปนี้

- 1) กล้องโทรศัพท์มือถือสำหรับถ่ายภาพ
- 2) คอมพิวเตอร์สำหรับจัดพิมพ์ข้อมูล

4.2 กระบวนการ

4.2.1 เตรียมข้อมูลในการทำโครงการ

4.2.1.1 ประวัติชุมชนบ้านมะค่า

บ้านมะค่าเดิมมีชื่อว่าบ้าน “มาค่า” นั้นเป็นเพราะแต่ก่อนมีความอุดมสมบูรณ์มีป่าดงดิบ มีแหล่งน้ำบริบูรณ์ไหลผ่าน ต่อมาในปี พ.ศ. 2463 ได้เปลี่ยนชื่อจาก “หมู่บ้านมาค่า” เป็นหมู่บ้านมะค่า เพราะว่าในหมู่บ้านมีต้นมะค่าขึ้นมากมาย จนถึงปัจจุบันมีต้นมะค่าใหญ่อยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านชาวบ้านได้สร้างศาลตาปู่ไว้เพื่อที่จะให้เจ้าที่อาศัยคอยปกปักรักษาให้ชาวบ้านอยู่เย็นเป็นสุข

4.2.1.2 วิสัยทัศน์ของกลุ่มที่มีชุมชนบ้านมะค่า

“ส่งเสริมการศึกษา กีฬา และภูมิปัญญาท้องถิ่น”

4.2.1.3 วัตถุประสงค์ของกลุ่มที่มีชุมชนบ้านมะค่า

- 1) เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ เสริมคุณค่า และเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์
- 2) เพื่อเป็นการขยายกำลังทางการผลิตให้สอดคล้องกับแนวโน้มทางการตลาดที่เพิ่มขึ้นทั้งยังเป็นการเสริมสร้างรายได้และลดปัญหาการว่างงานของคนในชุมชน
- 3) เพื่อเตรียมความพร้อมและรองรับการพัฒนาเพื่อก้าวไปสู่การเป็นสินค้า OTOP

4.2.2 เก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.2.1 ความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านมะค่า

งานตีเหล็กบ้านมะค่าซึ่งมีชื่อเสียงขจรกระจายในแถบที่ราบสูงโคราช เป็นมรดกตกทอดมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษเกินกว่า 50 ปีภาพที่เห็นจนชินตาที่บ้านมะค่าในยามว่างเว้นจากการทำไร่นาก็คือ โรงเรือนมุงเพิงหญ้าคา ที่มีเตาเหล็กร้อนผ่าว เสียงถ่านไฟปะทะดังสลับกับเสียงลงค้อนตีมีด พร้อมด้วยภาพชายฉกรรจ์ในหมู่บ้านที่ช่วยกัน ตีเหล็ก ทำมีด ทำเคียว อย่างขยันขันแข็งปัจจุบันกาลเวลาเปลี่ยนผัน แต่ตำนานช่างตีเหล็กแห่งบ้านมะค่ายังคงอยู่และยังถูกสืบทอดต่อไป โดยคนหนุ่มรุ่นใหม่ได้นำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในด้านการผลิต และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายและมีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มตีมีดบ้านมะค่าเพื่อขยายกำลังการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและลดปัญหาการว่างงานของคนในชุมชน โดยมี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส สาขานครราชสีมา เป็นที่ปรึกษา

นายธานี เชยโพธิ์ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มตีมีดบ้านมะค่ากล่าวว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนี้ได้จัดตั้งขึ้น ในปี 2550 มีสมาชิกทั้งสิ้น 14 คนร่วมกันระดมทุนด้วยการจัดตั้งโครงการเงินฝากสัจจะจากสมาชิกเดือนละ 50 บาท เป็นประจำทุกเดือน และระดมหุ้นจากสมาชิก หุ้นละ 10 บาท สมาชิกแรกเข้าจะต้องถือหุ้นอย่างน้อย 10 หุ้น หรือ 100 บาท ซึ่งสมาชิกทุกคนจะได้รับการจัดสรรผลกำไร เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ร้อยละ 5 ต่อปี และเงินปันผลจากเงินฝากสัจจะอีกร้อยละ 5 ต่อปีเช่นกัน

พูดถึงขั้นตอนกว่าจะได้มาเป็นมีดสักเล่มนั้นไม่ง่ายเลย เริ่มตั้งแต่เรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้สำหรับงานตีเหล็ก ซึ่งได้แก่ เหล็กชนิดต่าง ๆ ตามรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการใช้ เช่น เหล็กแผ่นใช้ตีเสียม เหล็กทรงรถไฟใช้ตีขวาน เหล็กแป๊บใช้ทำด้ามเคียว เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีทองเหลืองกับน้ำประสานทองใช้ประสานรอยต่อของเหล็ก เตาเผาถ่านไม้ เหล็กเขี่ยถ่าน เครื่องสูบลมไฟฟ้าสำหรับเป่าลมเข้าเตาทั้งเหล็กสำหรับรองเหล็กที่จะตี ฆ้องเหล็ก เหล็กสกัด คีมจับเหล็ก ตะไบเหล็กเครื่องเจียรไนไฟฟ้า อ่างน้ำหรือถังน้ำ และเหล็กประทับตรา

4.2.2.2 ขั้นตอนวิธีการตีมีดของชาวบ้านมะค่า

ขั้นตอนการผลิต เริ่มจากการนำเหล็กที่จะทำมีดมาตัดให้ได้ขนาดความยาวเท่ากับชนิดของมีดที่จะทำ แล้วนำส่วนที่ตัดไปเผาไฟจนเหล็กร้อนแดงได้ที่ จากนั้นใช้คีมจับวางบนทั่งแล้วตัดด้วยเหล็กสกัด จากนั้นนำเหล็กที่ตัดแล้วไปเผาไฟเพื่อฆ่าตึงตามยาวเสร็จแล้วนำไปเผาไฟให้ร้อนแดงก่อนจะคีบออกมาวางบนทั่งตีให้แบนได้รูปทรง จากนั้นจึงทำบ้องหรือเดือยซึ่งก็คือส่วนที่เป็นด้ามมีด ช่างจะตีส่วนโคนด้าม ให้หยักเป็นกันเดือยเรียวเพื่อนำไปเสียบฝักในด้ามไม้ และการตีแบบบ้องคือการตีส่วนด้ามให้เป็นแผ่นแล้วปลายทั้งสองให้โค้งงอเข้าหากัน เรียกว่าการตีห่อบ้อง แล้วบดกรีด้วยทองเหลืองหรือน้ำประสานทอง จากนั้นจึง

ตีแต่งเพื่อให้ผิวเหล็กเรียบได้มีตามรูปทรงที่ต้องการ พร้อมกับย้ำคมให้บางและตรง ก่อนที่
 จํานำไปเจียรในแท่งคมเพื่อเก็บความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจึงนำมิดไปชุบซึ่งเป็น
 ขั้นตอนที่สำคัญของการตีเหล็ก ช่างจะนำมิดไปเผาเฉพาะส่วนคม จนเหล็กแดงเป็นสีลูกหนูเสมอ
 กัน รีบนำมิดชุบลงในอ่างน้ำโดยจุ่มไปเฉพาะส่วนคนประมาณ 1-2 ชั่วโมง วิธีการจุ่มต้องทำ
 อย่างรวดเร็ว 1-2 ครั้ง แล้วแต่ว่าเผาแดงมากหรือน้อย ซึ่งวิธีนี้ช่างจะต้องสังเกตความคมมิดใน
 ระหว่างการเย็นตัว จากสีขาวจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและเปลี่ยนเป็นสีเขียวปึกแมลงทับ ช่วงที่
 เหล็กเปลี่ยนสีนี้จะเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก ช่างจะต้องนำคมมิดจุ่มลงในอ่างน้ำในช่วงที่การตีเหล็ก
 เปลี่ยนเป็นสีเหลืองเท่านั้นและต้องแช่ไว้จนเย็นจึงจะนำขึ้นมาได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ได้มิดที่คม
 แข็ง ไม่บิ่นหรือบิดเบี้ยวง่าย หากชุบเร็วหรือแช่เกินไป เช่น ชุบในช่วงที่เป็นสีขาวจะทำให้มิดแข็ง
 และบิ่นง่าย หรือหากชุบในช่วงที่เปลี่ยนเป็นสีเขียวก็จะทำให้เหล็กคืนตัวคมมิดจะไม่แข็งและจะ
 บิดเบี้ยวใช้การไม่ได้

4.2.2.3 รูปแบบการผลิต

- 1) รูปแบบในการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวเรือน มีดชนิดต่าง ๆ ได้แก่
 มีดบาง มีดพรว้า มีดปลายแหลม มีดโต้ มีดหัวตัด กรรไกรหนีบหมาก
- 2) รูปแบบการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในการเกษตร ได้แก่ เคียว จอบ เสียม และ
 ขวาน

4.2.2.4 การตลาดและการจัดจำหน่าย

สมาชิกในกลุ่มจะนำผลิตตภัณฑ์ของตนเองมาจำหน่ายรวมกัน โดยมี
 ศูนย์กลางจำหน่ายอยู่ที่สำนักงานของกลุ่ม ซึ่งจะมีผู้มาซื้อถึงที่หรือบางครั้งก็นำไปจำหน่ายตาม
 ตลาดต่าง ๆ หรือตามแต่จะมีลูกค้าสั่งมา นอกจากนี้ยังมีการขายตรงตามบ้านคือจะนำสินค้า
 ใส่รถกระบะไปขายตามหมู่บ้านต่างจังหวัด

4.2.2.5 ปัญหาและอุปสรรค

- 1) ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการผลิต
- 2) วัตถุดิบในการผลิตหายากและมีราคาแพง
- 3) ขาดแคลนแรงงานในการผลิต
- 4) รูปลักษณ์สินค้ายังไม่มีความโดดเด่น

4.3 การเผยแพร่ข้อมูล

ในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด จะมีการเผยแพร่ที่เว็บไซต์
 ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจด้านการตีมีดเป็นที่รู้จักอย่าง
 แพร่หลายและมีการตลาดที่ดีขึ้น

4.4 ผลที่เกิดขึ้น

4.4.1 ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาต่อยอดการ
 ประกอบอาชีพ เพื่อที่จะได้เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดเพื่อไม่ให้สูญหายไป

4.4.2 ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการสามารถเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการตีพิมพ์ได้

4.5 ผลลัพธ์

4.5.1 ผู้เข้าร่วมโครงการทั่วไปที่สนใจ ได้เกิดความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนการอนุรักษ์เกี่ยวกับการตีพิมพ์บ้านมะค่า

4.5.2 ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถความรู้ที่ได้จากโครงการไปใช้ประโยชน์ และประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้จักการตีพิมพ์มากขึ้น

4.6 ปัญหาและอุปสรรค

4.6.1 ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการหาเหล็กมาตีพิมพ์มีราคาแพง

4.6.2 การตลาดขาดมิติยังอยู่ในวงจำกัด

4.6.3 ผลกระทบยังไม่มีความโดดเด่น

4.7 การประเมินผลโครงการ

4.7.1 ผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจการจัดโครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีพิมพ์ บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 23 คน ได้รับแบบประเมินความพึงพอใจ กลับคืนจำนวน 23 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 5.00

4.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ Microsoft Excel 2013

ตารางแสดงสรุปผลการประเมินความคิดเห็น

ตารางข้อมูลทั่วไปด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	17	73.91
หญิง	6	26.09
รวม	23	100

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปด้านเพศ

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09

ตารางข้อมูลทั่วไปด้านสถานะผู้เข้าร่วมโครงการ

สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจ	20	86.96
นักวิชาการวัฒนธรรม	3	13.04
รวม	23	100

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานะผู้เข้าร่วมโครงการ

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนกลุ่มวิสาหกิจ จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือนักวิชาการวัฒนธรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และน้อยที่สุดคือ

ตารางด้านระดับความพึงพอใจโครงการ

ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการ

ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.78	มากที่สุด
2.การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	4.83	มากที่สุด
3.การตอบข้อซักถามในการร่วมโครงการ	4.70	มากที่สุด
รวม	4.77	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ

จากแบบสอบถามความพึงพอใจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามด้านกระบวนการและการให้ข้อมูลส่วนใหญ่ด้านที่มากที่สุดคือ การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้ 4.83 รองลงมาคือ การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน 4.78 และที่น้อยที่สุดคือ การตอบข้อซักถามในการเข้าร่วมโครงการ 4.70

ด้านสถานที่/ระยะเวลา

ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	4.39	มาก
2.ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.83	มากที่สุด
รวม	4.61	มากที่สุด

ตารางที่ 7 ด้านสถานที่/ระยะเวลา

จากแบบสอบถามความพึงพอใจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามด้านสถานที่/ระยะเวลา ด้านที่มากที่สุดคือ ระยะเวลาในการอบรมโครงการมีความเหมาะสม 4.83 ลำดับด้านที่รองลงมา คือ สถานที่สะอาดมีความเหมาะสม 4.39

ด้านความรู้ความเข้าใจ

ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.ความรู้ความเข้าใจในโครงการ <u>ก่อน</u> การอบรม	2.48	น้อย
2.ความรู้ความเข้าใจในโครงการ <u>หลัง</u> การอบรม	4.70	มากที่สุด
รวม	3.59	มาก

ตารางที่ 8 ด้านความรู้ความเข้าใจ

จากแบบสอบถามความพึงพอใจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือด้านความรู้ความเข้าใจโครงการหลังการอบรม 4.70 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจโครงการก่อนการอบรม 2.48 เพราะผู้เข้าร่วมโครงการบางท่าน ไม่ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการตีพิมพ์มาก่อน

ด้านการนำความรู้ไปใช้

ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.74	มากที่สุด
2.มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้	4.61	มากที่สุด
3.สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	4.52	มากที่สุด
รวม	4.62	มากที่สุด

ตารางที่ 9 การนำความรู้ไปใช้

จากแบบสอบถามความพึงพอใจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามด้านการนำความรู้ไปใช้ ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจระดับมากที่สุดคือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ 4.74 รองลงคือการมีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ 4.61 และลำดับสุดท้ายคือ สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่และถ่ายทอดได้ 4.52

ภาคผนวก ก
ภาพกิจกรรม

ภาพที่ 2 การลงพื้นที่สอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีดที่บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ 3 ลงพื้นที่ที่เป็นโรงงานตีมีดจริงพร้อมกับมีวิทยากรอธิบายให้ฟังเกี่ยวกับขั้นตอนการตีมีด

ภาพที่ 4 เป็นอีกหนึ่งขั้นตอนการหลอมเหล็กและใช้เครื่องไฮดรอลิกทุบเหล็กให้แบน

ภาพที่ 5 ผลิตภัณฑ์ที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วพร้อมวางจำหน่าย นอกจากมีแล้วยังมี กรรไกรหนีบหมาก จอบ เสียม คาด ที่ทำขายอีกด้วย

ภาพที่ 6 การตลาดการจัดจำหน่ายที่หน้าโรงงานบ้านมะค่า และ วัดสมานมิตร

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความพึงพอใจต่อ

โครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีมีด

บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน
การตีมีดบ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
วันจันทร์ที่ 23 มกราคม 2566 – วันศุกร์ที่ 31 มีนาคม 2566
ณ บ้านมะค่า ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

*****

คำชี้แจง : แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบประเมินตอบให้ครบทั้ง 3 ตอน
เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการ
พัฒนาต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. สถานะผู้เข้าร่วมโครงการ ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจ นักวิชาการวัฒนธรรม
นักศึกษา

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว
ระดับความพึงพอใจ โดยมีเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้

ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย ระดับ 1 = น้อยที่สุด

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านวิทยากรให้ความรู้					
1.การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน					
2.การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้					
3.การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม					
ด้านสถานที่/ระยะเวลา					
1.สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม					
2.ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1.ความรู้ ความเข้าใจในโครงการก่อนการอบรม					

2.ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหลัง การ อบรม					
ด้านการนำความรู้ไปใช้					
1.สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ใน การ ปฏิบัติงานได้					
2.มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ได้					
3.สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

อ้างอิง

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา (ข้อมูลสำนักงาน)

<https://nakhonratchasima.m-culture.go.th/th>